Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

Nederlandse School De IJsvogel

School	: Nederlandse School De IJsvogel
Plaats	: Bergen, Noorwegen
BRIN-nummer	: 30NH
Datum schoolbezoek	: 24 september 2018
Datum vaststelling	: 23 november 2018

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO Nederlandse School De IJsvogel te Bergen, Noorwegen in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.
Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.
Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de klas de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de rector, het bestuur, de leerlingen, leraren en ouders over de kwaliteit van de indicatoren.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de rector en het bestuur**.**

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing

over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.
In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .					•
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.					•

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.	**1**	**2**	**3**	**4**
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	**1**	**2**	**3**	**4**
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.		•		
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		•		
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen		•		

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op de Nederlandse School De IJsvogel te Bergen, Noorwegen en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie
De Nederlandse taal en cultuur school, De IJsvogel in Bergen biedt Nederlandse taal en cultuur onderwijs aan 34 Kinderen. Op de school werken vijf leraren en de rector die les geven aan de groepen, 1/2, 3, 4, 5/6 , 7/8 en het voortgezet onderwijs. In het voortgezet onderwijs zitten vijf leerlingen waarvan twee leerlingen nog de leeftijd van groep 8 hebben maar meedoen met het voortgezet onderwijs. Deze groep zit net als de po-klassen in hetzelfde gebouw van een Noorse school en de groep heeft één vaste leraar. De lessen zijn op maandag van kwart voor vijf tot kwart voor zeven, na de dagschool. Samen met de po-kinderen eten de leerlingen tussen de lessen door een warme maaltijd op school die door de ouders wordt gemaakt.

De leerlingen in de vo-klas op De IJsvogel zitten allemaal op een Noorse dagschool. Zij komen bijna allemaal uit een volledig Nederlandstalig gezin. Het niveau van het onderwijs dat de school aanbiedt ligt rond de 2. Dat wil zeggen dat het uitgangspunt van de school is dat leerlingen over het algemeen niet meer dan twee jaar achterstand hebben op hun leeftijdgenoten in Nederland. De leraar heeft lang geleden een vo-bevoegdheid in Nederland gehaald en geeft les naast haar fulltimebaan. De eenmalige subsidie en het terugkeren van de subsidie per leerling biedt de school de mogelijkheid om weer te investeren in toetsen en methodes. Inmiddels heeft dit voor het voortgezet onderwijs er toe geleid dat de school een nieuwe methode voor Nederlandse taal heeft aangeschaft. Op het moment van het bezoek is de methode nog niet beschikbaar.

Het bestuur bestaat uit vier leden waaronder de rector. Twee bestuursleden zitten al vanaf de start van de school in het bestuur.

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van NTC-school, De IJsvogel als voldoende maar ziet wel een aantal aandachtpunten. Het aanbod voldoet aan de kerndoelen. De lessen worden voorbereid en zijn voldoende. De lessen zijn taakgericht en de kinderen zijn actief betrokken. De tijd, tijdens de lessen, wordt effectief benut en de kinderen besteden minimaal een uur aan huiswerk. Toch is de gerealiseerde onderwijstijd met 122 uur erg krap. Het is belangrijk dat de school extra tijd probeert te realiseren. Voor het voortgezet onderwijs is

dit een nog belangrijker aandachtspunt omdat niet altijd alle leerlingen meegaan met de weekend activiteiten.
De sfeer bij de leerlingen in de vo-groep kenmerkt zich als prettig en positief. De leerlingen en ouders voelen zich verbonden met elkaar door de Nederlandse achtergrond. De wekelijkse warme maaltijd speelt hierbij een belangrijke rol. Zowel betrokkenheid van ouders als een respectvol schoolklimaat is dan ook als goed beoordeeld.
Op het vo bij De IJsvogel is een belangrijk punt van aandacht de afstemming op de verschillen tussen leerlingen. Dat is onvoldoende. Dit geldt zowel bij het aanbod, de instructie en de verwerking van de leerstof. Alle leerlingen in de groep doen ongeveer hetzelfde, ongeacht leeftijd en niveau. Doordat de school de leerlingen van het vo niet volgt met een leerlingvolgsysteem zijn twee indicatoren, namelijk het volgen van de leerlingen en het analyseren van de vooruitgang onvoldoende. Ondanks de zorgzaamheid die er is voor leerlingen die iets extra nodig hebben is de zorg en begeleiding bijna volledig onvoldoende. Het ontbreekt aan analyses en planmatige uitvoering.

Kwaliteitszorg is deels voldoende. De school kent haar leerlingen en in het schoolplan en de schoolgids staan de doelen van de school en de werkwijze. Onvoldoende is de wijze waarop de school haar beleid en de resultaten evalueert en borgt.

Toelichting

Opbrengsten
De inspectie kan de opbrengsten van de leerlingen in de vo-klas niet beoordelen. De school heeft geen leerlingvolgsysteem om de vooruitgang te volgen. Leerlingen worden soms wel getoetst maar een systeem en overzichten ontbreken. Wellicht biedt de aanschaf van de nieuwe methode mogelijkheden om methodeonafhankelijke toetsen hiervoor te gebruiken. Ook zou het goed zijn om doelgerichter aan de leeropbrengsten te werken. In overleg met de leerlingen kan worden afgesproken en worden vastgelegd welk niveau de school met de leerlingen wil bereiken. Dat kunnen per leerling verschillende einddoelen zijn. Iets dergelijks gebeurt nu wel maar is onvoldoende vastgelegd en bepalend.

Onderwijspraktijk
De school werkt met verschillende methodes waar een aanbod uit wordt gehaald dat dekkend is voor de kerndoelen. Niet helder, niet concreet vastgelegd, is wat de einddoelen van de leerlingen zijn. Er wordt niet naar een examen toegewerkt, maar ook weer wel omdat een aantal leerlingen met de Nederlandse taal verder gaat in het Noorse vervolgonderwijs. Deze leerlingen worden daar vanuit de school ook bij ondersteund. Het zou goed zijn als de school dit duidelijk in kaart brengt en welke doelen daar bij horen zodat leerlingen en ouders ook weten hoe die leerroute eruit ziet. Ook kan de school overwegen om toe te werken naar een certificaat of examen en daar in het aanbod een route voor vastleggen. Tijdens, maar ook buiten de lessen om tijdens weekenduitjes en buitenschoolse activiteiten van de school biedt de school aspecten van de Nederlandse cultuur aan.

De sfeer op de school is prettig en veilig. De school straalt een warme sfeer uit waar de maaltijden een belangrijke rol in spelen. Dit is voor veel leerlingen een moment om naar uit te kijken en waar met elkaar en met ouders en leraren Nederlands gesproken wordt.

In de vo klas was de les van voldoende niveau. De leraar bereidt haar lessen voldoende voor waardoor de lessen taakgericht zijn en de leerlingen actief betrokken. Kansen liggen er nog om de lessen gevarieerder te maken, leerlingen meer te betrekken en meer verantwoordelijkheid te geven. Met name de wat oudere leerlingen zijn moeilijker te motiveren en hier ligt een mooie uitdaging voor de school. Ook kunnen de lessen aan kracht winnen bij een meer doelgerichte opbouw waar de doelen van de les en het reflecteren op die doelen aan het einde van de les essentieel zijn. Dit kan ook samen met de po-collega's worden opgepakt.

Onvoldoende is de afstemming van de lessen op de verschillen tussen de leerlingen. Dit geldt zowel bij de instructie, het aanbod en de verwerking van de leerstof. Op de school zou meer ingespeeld kunnen worden op de verschillen in niveau, leeftijd en eindperspectief.

Geen samenhangend systeem om leerlingen te volgen.
De school heeft voor de vo-leerlingen geen systeem om de voortgang te bewaken. Hierdoor heeft de school onvoldoende aanknopingspunten om de leerlingen te volgen en de voortgang in ontwikkeling te volgen. Deze informatie is belangrijk voor de inhoud van de lessen en om het 'eindperspectief' in de gaten te houden. Het is positief dat er wel twee keer per jaar een gesprek met ouders is waar de ontwikkeling van de kinderen wordt besproken. Ouders zijn hier tevreden over. Indien nodig wordt er ook extra zorg gegeven aan leerlingen die dat nodig hebben. Door deze besprekingen is de school bijvoorbeeld ook tot de conclusie gekomen dat leerlingen die nog de basisschoolleeftijd hebben kunnen beginnen in de vo-klas.

Kwaliteitszorg
Het bestuur en het team, hebben de afgelopen jaren maar net het hoofd (financieel) boven water kunnen houden. Hierdoor zijn er een aantal zaken, zoals de aanschaf van het leerlingvolgsysteem en een actuele methode voor de Nederlandse taal blijven liggen. Toch ligt er een schoolplan en een duidelijke schoolgids. De inspectie heeft dan ook het planmatig werken aan verbeteringen als voldoende beoordeeld, maar hier liggen wel kansen. Het team heeft namelijk ambities en er wordt naast de plannen in het schoolplan het één en ander ontwikkeld en bedacht. Voor het overzicht zou het goed zijn als dit bij elkaar wordt gebracht in een jaarlijks plan van aanpak met concrete doelen, verantwoordelijken en hoe en wanneer de plannen/doelen worden geëvalueerd. Belangrijk is daarbij dat uitgewerkte plannen en beleid worden vastgelegd, de borging. Dat doet de school nog onvoldoende. Dat is een gemiste kans want ontwikkelde lesmaterialen, uitwerkingen van ideeën worden niet systematisch vastgelegd waardoor ingezet beleid kan verwateren en of afhankelijk is van een persoon.

Het zou ook goed zijn als het team zich op onderdelen zou professionaliseren. De docenten zoeken nu zelf veel uit terwijl er in Nederland veel is ontwikkeld wat de school zo kan overnemen. Deze opgedane kennis kan dan ook weer worden vastgelegd. De NOB kan hier een belangrijke rol in spelen.

Onvoldoende zicht heeft de school op de vooruitgang van de leerlingen op schoolniveau en de gerealiseerde onderwijskwaliteit. Dit heeft deels te maken met het ontbreken van een leerlingvolgsysteem en een werkwijze, systematiek waarmee de school haar eigen beleid evalueert. De rector, het bestuur en het team hebben niet scherp welke onderdelen goed gaan en waar nog aandachtspunten liggen. Dat staat verdere ontwikkeling in de weg.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.